

Гербич Л. А.

Інформаційні системи і технології у фінансово-кредитних установах : навч. посіб. / Л. А. Гербич, Л. О. Нетребчук. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. – 204 с.
ISBN 978-966-918-099-5

У навчальному посібнику розкрито сутність інформації та інформаційних систем і технологій, їх структуру та роль в управлінні фінансово-кредитними установами, напрями використання інформаційних систем і технологій у банках, страхових компаніях, кредитних спілках, лізингових компаніях, на ринку цінних паперів, у компаніях з управління активами та адміністрування недержавних пенсійних фондів. Висвітлено особливості електронного бізнесу у фінансово-кредитних установах та їх інформаційного обміну з регуляторними та контролюючими органами інформаційними засобами, застосування міжнародних телекомунікаційних систем та питання безпеки інформаційних технологій та систем фінансово-кредитних установ.

Рекомендовано для студентів, аспірантів, викладачів.

Зміст

ПЕРЕДМОВА	8
Розділ 1. ІНФОРМАЦІЯ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВАХ	10
1.1. Інформація як основа існування інформаційних систем	10
1.2. Канали отримання та передавання інформації фінансово-кредитними установами	13
1.3. Економічна інформація та її види	15
1.4. Кодування та шифрування інформації	18
Розділ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ РОЛЬ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ	22
2.1. Роль інформаційних систем в управлінні фінансово-кредитними установами	22
2.2. Класифікація інформаційних систем фінансово-кредитних установ... ..	25
2.3. Управління фінансово-кредитною установою як інформаційна система	26
2.4. Цифрова аджента України та її застосування у фінансово-кредитній сфері.....	27
Розділ 3. СТРУКТУРА І СКЛАД ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИМИ УСТАНОВАМИ	32
3.1. Сутність, загальна структура та компоненти інформаційних технологій фінансово-кредитних установ	32
3.2. Склад інформаційних систем управління фінансово-кредитними установами	34

3.3.	Структура автоматизованої системи фінансово-кредитної установи та її функціональне забезпечення	36
3.4.	Програмно-технічна платформа автоматизованої системи фінансово-кредитної установи	41
Розділ 4. КОРПОРАТИВНІ МЕРЕЖІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ.....		42
4.1.	Корпоративні інформаційні системи, їх призначення у фінансово-кредитних установах	42
4.2.	Топології корпоративної мережі фінансово-кредитної установи	44
4.3.	Корпоративні мережі архітектури Інтранет/Екстранет	45
4.4.	Корпоративні CRM-технології	47
Розділ 5. АВТОМАТИЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ		50
5.1.	Система автоматизації фінансово-кредитних установ.....	50
5.2.	Операційний день банку (ОДБ), його функції, модулі, структура	53
5.3.	Характеристика автоматизованих робочих місць банків та інших фінансово-кредитних установ.....	55
5.4.	Порядок надання прав доступу до окремих баз даних	59
5.5.	Встановлення та конфігурація системи	60
5.6.	Стартові та заключні роботи автоматизованої системи фінансово-кредитних установ	62
5.7.	Організація електронної обробки документів у банках. Технології WorkFlow	62
5.8.	Порядок сервісної підтримки обслуговування клієнтів фінансово-кредитних установ	64
Розділ 6. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ.....		67
6.1.	Організація обліково-операційної роботи у банках в умовах автоматизації	67
6.2.	Створення баз даних щодо клієнтів, операцій, тарифів, послуг	72
6.3.	Регістри обліку в банках та їх автоматичне ведення	74
6.4.	Робота з довідниками	75
6.5.	Порядок ведення синтетичного та аналітичного обліку в банках з використанням автоматизованих технологій	80
6.6.	Особовий рахунок як інформаційна модель об'єктів аналітичного обліку	82
6.7.	Автоматизоване документування банківських операцій. Поняття електронного документа, порядок його створення, передачі, захисту	84
6.8.	Автоматизація основних операцій банку	87
6.9.	Порядок формування фінансової, статистичної та управлінської звітності в банках	93
Розділ 7. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ У СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ.....		95
7.1.	Структура та склад інформаційних систем страхової компанії	95
7.2.	Характеристика функціональних підсистем інформаційних систем страхової компанії	96

7.3. Програмні продукти страхових компаній та особливості їх функціонування.....	97
Розділ 8. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ СПІЛКАМИ	100
8.1. Вимоги до програмного забезпечення та спеціального технічного обладнання кредитних спілок, пов'язаного з наданням фінансових послуг	100
8.2. Характеристика функціональних підсистем інформаційних систем кредитних спілок	103
Розділ 9. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ У СФЕРІ ЛІЗИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	105
9.1. Основні завдання та можливості автоматизованих інформаційних систем лізингових компаній	105
9.2. Автоматизація роботи фронт-офісу лізингових компаній	105
9.3. Автоматизація роботи бек-офісу лізингової компанії	107
Розділ 10. АВТОМАТИЗОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ	108
10.1. Вимоги до програмних продуктів та програмного забезпечення, що використовуються на фондовому ринку.....	108
10.2. Інформаційні системи обліку прав власності на цінні папери	110
10.3. Інформаційні системи організації обігу цінних паперів	114
Розділ 11. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ КОМПАНІЙ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ	118
11.1. Операційні системи, системи управління базами даних при здійсненні діяльності з управління активами.....	118
11.2. Функціональні можливості інформаційних систем автоматизації КУА	119
Розділ 12. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ АДМІНІСТРУВАННЯ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ	123
12.1. Вимоги до інформаційних систем та технологій компаній, що здійснюють адміністрування недержавних пенсійних фондів	123
12.2. Функціональні можливості автоматизованих інформаційних систем адміністраторів недержавних пенсійних фондів	125
Розділ 13. ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ У ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВАХ.....	127
13.1. Засоби електронного бізнесу у фінансово-кредитних установах	127
13.2. Закон України «Про електронну комерцію», його вплив на діяльність фінансово-кредитних установ	131
13.3. Основні сегменти міжнародного ринку фінансових інтернет-послуг.....	134
13.4. Типи цифрових грошей.....	136
13.5. Інформаційні та технологічні інновації у банківській сфері	138
13.6. Електронна комерція на страховому ринку.....	143
13.7. Використання технології блокчейн (blockchain) у фінансово-кредитних установах	145

Розділ 14. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЄЮ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ З РЕГУЛЯТОРНИМИ ТА КОНТРОЛЮЮЧИМИ ОРГАНАМИ.....	149
14.1. Єдина національна система електронної дистанційної ідентифікації фізичних і юридичних осіб BankID	149
14.2. Інформаційні системи НБУ	151
14.3. Система електронних платежів НБУ	153
14.4. Автоматизована інформаційно- телекомунікаційна система НКЦПФР	159
14.5. Автоматизована інформаційна система Державної податкової служби України та основні її компоненти	160
14.6. Особливості автоматизованої взаємодії фінансово-кредитних установ з Державною службою фінансового моніторингу	164
Розділ 15. МІЖНАРОДНІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ У ДІЯЛЬНОСТІ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ	170
15.1. Сутність міжнародних телекомунікаційних систем	170
15.2. Телексна передача фінансової інформації	171
15.3. Міжнародна інформаційна система REUTERS	173
15.4. Характеристика інформаційних систем Bloomberg, Tenfore	175
15.5. Призначення та структура міжнародної міжбанківської телекомунікаційної системи S.W.I.F.T.	178
Розділ 16. БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ ФІНАНСОВО- КРЕДИТНИХ УСТАНОВ	183
16.1. Поняття банківської та інформаційної безпеки фінансово-кредитних установ	183
16.2. Класифікація загроз безпеки інформаційних технологій фінансово-кредитних установ	185
16.3. Підходи до забезпечення безпеки інформаційних систем фінансово-кредитних установ	187
16.4. Основні засоби захисту інформаційних систем фінансово-кредитних установ	191
16.5. Кваліфікований електронний підпис (КЕП), порядок його отримання та накладання	197
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	199